

FRANCOIS MALJIAN: AMERİKA'DA YAŞAYAN, ANNE VE BABASI MARAŞ DOĞUMLU ERMENİ ASILLI BİR ŞAİR

PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU

Türk Dil Kurumunun alışlagelmiş 15 günlük Yürütme Kurulu toplantılarından, 03.07.1997 tarih ve 311 sayılı olanında gündemin 7. maddesi bilinmeyen bir ad ile ilgiliydi. Amerika Birleşik Devletlerinin New Jersey eyaletinin Fairfield beldesinde yaşayan Francois Maljian'ın gönderdiği mektup Başkanlıkça gündeme alınmış ve üzerinde görüşme açılmıştı. O, Türkçe şiirlerini bir kasete okumuş ve bunları kabul görmesi hâlinde yayımlanmasını istiyordu. Kurulumuz, kaseti çözülmesi ve şiirlerin bir bölümünün *Türk Dili* dergimizde yayıma hazırlanması görevini bana vermişti; ayrıca çözülen metinlerin bir kopyasının da şaire gönderilmesi kararlaştırıldı. Kasetin çözülmesinde sonra konuyu tekrar gündeme getirdim. Kasetin sadece bir yüzü şiirle dolu idi ve burada da 30'u tam, biri de kaset bittiği için yarım kalan 31 şiir yer alıyordu. Kurula bilgi verdim; kendisine yazıp çeşitli konularda bilgi istenmesine, ondan sonra da bazı şiirleriyle birlikte hayat hikâyesinin de yayımlanmasına karar verildi. Hazırladığımız bir soru listesi İngilizceye çevrilerek kendisine gönderildi. Cevapları ve başka bilgi ve belgeleri içine alan mektup 1 Aralık 1997 tarihinde elimize ulaştı. İşte bu yazı, yazışmaların sonunda ortaya çıktı.

I. Francois Maljian Kimdir?

Francois Maljian, ilk mektubunda, İngilizce olarak kendisi hakkında çok kısa bilgi veriyordu.

“Adım Francois Maljian'dır. 65 yaşında heveskâr bir şairim. Bana göre şiirlerim biraz felsefidir. Türkçe yazmayı bilmiyorum; fakat düzgün bir Türkçe ile konuşuyorum. Türkiye'de hiç bulunmadım. Merhum annemle babam, geçen yüzyılın sonunda Maraş'ta doğmuşlar.”

Bazı isteklerinin dışında, mektuptaki bilgiler bunlardan oluşuyordu. İstekleri ise, şiirlerinin beğenilmesi hâlinde yayımlanması bunun kendisi için yeni şiirler yazmasını sağlayacağı şeklinde idi.

Şiirler, aşağıda da açıklanacağı üzere belli bir vurgu düzeni ile seslendirilmişti. Okunuşları son derece yavaş idi. Bize göre, Ermeni harfleriyle Türkçe yazılmış ve oradan okunuyordu.

Hayatı ile ilgili olarak sorduğumuz 50 kadar sorunun hepsini cevaplandırmış, yazmak istediği başka konularla ilgili notumuza uyarak bazı eklemelerde bulunmuştu. Biz de bu cevaplardan yola çıkarak onu tanıtacağız.

Francois Maljian 2 Ağustos 1931'de Suriye'nin Halep şehrinde doğmuştur. Annesi Mariana (Nec Zulalian) 1895, babası Bedros doğumludur. Her ikisi de Maraş'ta doğmuştur. Küçük Francois, doğduğu şehirdeki Pere Jesuite Lisesini bitirmiş, üniversiteye devam edememiştir.

1910 doğumlu Mary Nee Parlakian ile 1901 doğumlu Housep Partamian'ın kızları olan 1937 Beyrut doğumlu Makrouhie Nee Partamian ile 1968 Kasımında evlenmiştir. Halep Kolejinden mezun olan eşin anne ve babası da Maraş doğumludur.

Mr. Maljian hayatını emlak komisyonculuğu yaparak geçirmiş ve 1996'da emekli olmuştur.

Kendisi gibi Ermeni asıllı olan eşi herhangi bir işte çalışmamıştır. O da Türkçe bilmektedir.

Maljian ailesinin ilk ikisi ve sonuncusu erkek olmak üzere beş çocukları vardır. Hepsi de New Jersey'in Belleville beldesinde doğan çocukların en büyüğü olan, 1972 doğumlu Meroujan Londra'da tıp eğitimi görmektedir. İki yaş küçüğü olan Libarid, Ruthgers Üniversitesinde fen dalında okumaktadır. 1975 ve 1977 doğumlu olan kızları Tamar ve Maral'ın büyüğü hemşirelik eğitimi görürken küçüğü kolejde okumaktadır. 1979 doğumlu Sepros ise lise öğrencisidir. Bu çocukların hepsi de pek az Türkçe bilmektedirler.

Baba Maljian ile kardeşi Housep Maraş'ta kendi dükkânlarında kitapçılık yapmışlardır. 1921'de oradan ayrılıp Halep'e yerleşmişlerdir. Maljian ailesi (anne, baba ve Francois) 1961 yılında ise Amerika Birleşik Devletlerine göçmüşler ve New Jersey'in Nework şehrine yerleşmişlerdir. Babası bu arada emekli olmuştur.

II. Maljian ve Türkiye

Francois Maljian, Maraş'ta doğup büyüyen, orada ticarete atılan bir babanın oğludur; ancak kendisi burada doğmadığı için Maraş'ı bilmemektedir. 67 yaşında olmasına karşılık Türkiye'ye hiç gelmemiştir. Bir sorumuza verdiği cevabında Türkiye'ye gelmeyi çok istediğini belirtmektedir. Belki iyi bir imkân bulursa Türkiye'de bir de kitap bastırarak istemektedir.

Annesi ve babası Maraş'tan ayrılıp Beyrut'a yerleştikleri zaman 26 ve 31 yaşlarındadırlar ve 1931'de Maljian doğduğu zaman onlar 36 ve 41 yaşına girmişlerdir. Dolayısıyla Türkçeyi iyi bilmektedirler. Bunun sonucu olarak oğulları da onların konuşmalarından etkilenecek Türkçeyi öğrenmiştir.

Aynı şeyleri eşi için de söyleyebiliriz. Dolayısıyla karı koca Maljian'lar Türkçeyi, Türkiye'de öğrenen anne ve babalarından öğrenmiş olmaktadır.

III. Maljian'ın Şiirle İlgisi

Mr. Maljian pek şiir okumamakla birlikte uzun zamandan beri şiir yazmaktadır. İşin ilgi çekici yönü, onun şiirleri ana dili olan Ermenice, yaşadığı ülkenin dili İngilizce ve ebeveyninin doğup büyüdüğü ülkenin dili olan Türkçedir. Kısacası o, şiirlerini üç dille söyleyebilmektedir. Ancak o, galiba artık unutulmaya yüz tutan Fransızca ve Arapçasıyla şiir yazmamaktadır.

Onun şiire başlamasında herhangi bir kişi veya olayın etkisi olmamıştır. Şiirleri henüz bir kitapta toplanmamış, dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır.

Kendisine sordukumuz, "sevdiğiniz veya etkisinde kaldığınız şair / şairler kimdir / kimlerdir?" sorusuna şu ilgi çekici cevabı aldık: "Böyle bir şey yok". Başka ilgi çekici bir durum da Mr. Maljian'ın özellikle sevdiği bir şiiri bildirmemesi idi. O; Ermenice, İngilizce ve Türkçe hiçbir sevdiği şiir için ad vermemiştir. Şair, Türk şiiri hakkında da herhangi bir bilgiye sahip değildir. Meselâ klâsik şairlerimizden Fuzûlî'yi, Bâkî'yi, Nedîm'i tanıyamıyordu. Saz şairlerimizden Karacaoğlan'ı, Emrah'ı, Dadaloğlu'nu da tanıyamıyordu. Hatta, hepsi kendisi doğduğu zaman hayatta olan Ahmet Haşim'i, Yahya Kemal Beyatlı'yı, Ahmet Hamdi Tanpınar'ı da tanıyamıyordu.

Mr. Maljian son yıllarda hiç Türk şiiri okumamıştı. O, İngilizceye çevrilmiş Türk şairlerine de pek yaklaşmamıştı. Onun şiirlerini ezberlemeyle de arası pek iyi değildir, tabii İngilizce ve Türkçe şiirler için de aynı şeyleri söyleyeceğiz.

Ailenin büyükleri arasında şiirle arası iyi olan yok gibidir. Eşi ve çocukları da şiirle pek ilgilenmemişlerdir.

Şiir yazması belirli bir olayla veya kişiyle ilgili değildir; uygun olan her yerde ve her zaman şiir yazabilmektedir.

Ancak aile fertlerinin onun şiirle olan ilgisine yaklaşımları pek de şair yakını gibi değildir. Mr. Maljian'a göre eşi ve çocukları onun şiirle ilgilenmesini "vaktini boşa geçirme, harcama" olarak değerlendirmektedirler. Aile fertleri onun Türkçe şiirleri için de aynı şekilde yaklaşmaktadırlar; hatta, "onlar gülmekte, bundan sonra hayatında ne var?" diye sormaktadırlar." demektedir.

Bize gönderdiği az sayıdaki belgelerden biri onun, 15 Eylül 1997 tarihinde, Owings Mills / Maryland'deki *The National Library of Poetry* (Şiir Sanatı Millî Kütüphanesi)'ye gönderdiği mektubunun kopyesidir. Bir şiirinin ek olarak sunulduğu bu çok kısa mektupta şöyle denilmektedir:

"An Empty Dream" (Boş Hayal) adlı şiirim eklidir. O henüz basılmamıştır. "Boş Hayal" adlı şiir üç dördlükten oluşmaktadır; dördlüklerin her biri iki beyit şeklinde kariyelenmiştir. Bu kafiye yapısını sağlayan kelimeleri şöylece gösterebiliriz: enjoy-boy; after year-a happier year; cunky car-a towing car; it was-I was; to me-like me; bridge-its hinge.

Bu üç dördlüğün ilkinin serbest çevirisi şöyledir:

Dünyaya gelişim eğlenmek ve yaşamak içindi

Küçüklüğümün hayalimdi bu benim

Yıllar birbirini kovaladıkça her şey değişti

Gençliğimdeyse daha mutluydum

The National Library of Poets tarafından 11 Kasım 1997 tarihinde postaya verilen cevabî mektubun bazı bölümlerinde şöyle denilmektedir:

“Sayın Francois,

Bir yılı aşkın bir süredir, diğer şiirin yayıncılarının antolojilerinde bulunan şairlerin eserlerini incelememize ek olarak bize gönderilen binlerce şiiri de gözden geçirmekteyiz. Bu yorucu şiir incelemelerinden sonra Milli Şiir Kütüphanesi olarak güçlü şairler tarafından yazılmış en güzel şiirlerden seçme bir koleksiyon hazırlamaya karar verdik. Bu özel sayıda yer alacağınızı size duyurmaktan mutluluk duymaktayım.

1998’in En Güzel Şiirleri (Bu arada kitabın Kongre Kütüphanesi için ISBN’si verilmektedir.)

Başarılarınızdan dolayı sizi kutluyorum Francois. Bu koleksiyona pek çok şair arasından pek azı seçildi.

Hepsi bu kadarla da bitmiyor. Bu seçkin yetenekli grubun başarıları şerefine 3500 dolarlık ödüllerin konulduğu bir yarışma daha düzenlemiş bulunuyoruz. Siz bu final yarışmasına doğrudan katılacaksınız. Fakat yeni bir şiir göndermeniz gerekmektedir. Ödüller kış sonunda, bahar 1998’deki tahmini basım güntüyle birlikte ilân edilecektir.

The Best Poems of 1998 (1998’in en iyi şiirleri) şimdiye kadar yayımladığımız en kaliteli kitaplardan biri olacaktır. Kitabımız en iyi cins kâğıda basılıp kaliteli bir cilde sahip olacaktır. Kitabınızın herhangi bir kütüphaneye çok yakışacağı, değerli bir hediye olacağı muhakkaktır. Bunların hiçbir masrafı olmayacaktır. Siz eşsiz yeteneğinizden dolayı seçildiniz. Sunacağınız şiir daha önceki başarılarınızdan dolayı basıma kabul edilmiştir. Karşılaştığımız çok ilgi çekici şairlerden biri olduğunuza inanıyor ve sanatınızın özelliğini göstermek istiyoruz.”

IV. Maljian’ın Şiirlerinde Şekil

Mr. Maljian’ın şiirine değişik açılardan yaklaşırsa farklı sonuçlara ulaşıldığı görülecektir. Konunun ön plâna çıkarıldığı, şeklin ikinci plânda kaldığı şiirler, şairin felsefi anlayışını dile getirmek için yazılmış gibidir. Mr. Maljian âdetta, cümlelerle söylemek istediklerini bir kalıba dökmüş, belki daha kalıcı olur düşüncesiyle mısra yapısını tercih etmiştir.

Şiirinin birimi dördlüktür. Dördlüklerde ve onların birliği olan şiirlerde genellikle iki hece sayısı hâkimdir: 11 ve 14. Bunlardan sonuncusuna daha çok yer verilmiştir. Ayrıca, yine 14 heceli mısralarla kurulan şiirlerde hece sayısında tutarlılık görülmektedir. Biz, şiir sayısının çokluğundan dolayı, örnekleme metoduyla belli sayıdaki şiiri ele alacak ve değerlendireceğiz. 30 şiirin dokuzunu yani yüzde otuzunu incelediğimiz zaman belirli bir tablonun ortaya çıkacağı muhakkaktır.

1. Şiir: 14'lü mısralarla kurulmuştur. 16 mısraın 11 tanesi 14 hecelidir. Diğer sayıların dağılımı ise şöyledir: 11 heceli (1), 12 heceli (2), 13 heceli (1), 15 heceli (1). İlgili çekici nokta ise şudur: İkinci ve üçüncü dördlükler bütünüyle 14 heceli mısralarla kurulurken birinci dördlükteki mısraların hiçbirisi 14'lü değildir. Şair, belki de şiirine 11'li hecelerle başlayacak ve devam ettirecekti de sonradan vazgeçmiş olabilir. Şiirin 14 heceli mısralarının tamamında 7+7'li durak sistemi uygulanmıştır.

2. Şiir: 11'li mısralarla kurulmuştur. 12 mısraın dokuz tanesi 11 hecelidir. Diğer sayıların dağılımı ise şöyledir: 9 heceli (1), 10 heceli (1), 12 heceli (1). 11 heceli mısralar bütün dördlüklerde vardır. (öyle olması da gerekirdi.) İkinci dördlüğün tamamı ile üçüncü dördlüğün üç mısraı 11 hecelidir. 11 heceli olan mısralarda genellikle 6+5'li durak sistemi uygulanmıştır.

7. Şiir: 11'li mısralarla kurulmuştur. 16 mısraın dokuz tanesi 11 hecelidir. Diğer sayıların dağılımı şöyledir: 10 heceli (3), 12 heceli (4). Bütünüyle 11 heceli mısralardan kurulu dördlük yoktur; ilk ve sonuncu dördlüklerde 11 heceli mısra sayısı ise üçerdir. 11 heceli mısralarda genellikle 6+5'li durak sistemi uygulanmıştır.

10. Şiir: 11'li mısralarla kurulmuştur. 16 mısraın sadece altı tanesi 11 hecelidir. Diğer sayıların dağılımı şöyledir: 10 heceli (6), 12 heceli (4). Bütünüyle 11 heceli mısralarla kurulu dördlük olmadığı gibi 10 heceli mısralarla kurulanı da yoktur. Sadece ilk dördlükte üç tane 11 heceli mısra dikkatimizi çekmektedir. Durak sistemi yukarıdaki şiirde görüldüğü üzeredir.

16. Şiir: 14 heceli mısralarla kurulmuştur. 12 mısraın biri dışında tamamı 14 hecelidir. 15 heceli olan mısrada “o” kelimesinin çıkarılması anlamı kuvvetlendireceği için böyle bir değerlendirmeye gidilebilir. Şiirin tamamında 7+7’li durak sistemi uygulanmıştır.

19. Şiir: 14 heceli mısralarla kurulmuştur. 12 mısraın tamamı 14 heceli olup durak sistemi 7+7’lidir.

22. Şiir: 14 heceli mısralarla kurulmuştur. 16 mısraın tamamı 14 heceli olup durak sistemi 7+7’lidir.

27. Şiir: 14 heceli mısralarla kurulmuştur. 16 mısraın tamamı 14 heceli olup durak sistemi 7+7’lidir.

30. Şiir: 14 heceli mısralarla kurulmuştur. 16 mısraın biri dışında tamamı 14 hecelidir. Şiirin ilk mısraı 6+5=11 hecelidir. Şiirin öbür mısralarında ise 7+7’li durak sistemi uygulanmıştır.

Görüleceği üzere Mr. Maljian, 14 heceli şiirlerinde daha titiz davranmış, hem hece sayılarında, hem de durak sisteminde kurallara uymada başarılı olmuştur.

Şiirlerin kafiyesi üzerinde söyleyeceklerimiz daha da farklı olacaktır. Onun burada pek de parlak olmayan bir grafik çizdiğini görüyoruz. Kafiye olarak basit ses benzerlikleri aranmış, kulağı doyuracak ses benzerliklerine pek az yer verilmiştir. Örnek olmak üzere ilk iki şiirle son şiirin kafiyeli veya öyle görünen kelimelerini bir liste şeklinde veriyoruz.

1. Şiir

... kuş gibi	... hayatta	... zaman	... gelmezse
... yaş gibi	... başımda	... kahraman	... demezse
... tertibi	... peşine	... içinde	... neşesi
... paşa gibi	... yine	... sevmeye	... gecesi

2. Şiir

... ben seni	... bulunur	... bütün
... sahi gibi	... olunur	... bir gün
... kendimi	... yanına	... kalmaz
... kalbimi	... bahtına	... olmaz

3. Şiir

... kuş gibi	... tez kayar	... karanlık	... sızılar
... dost gibi	... tez kaçır	... rahatlık	... var
... ne gelir	... acaba	... paşalık	... yolda
... getirir	... yanına	... düşmanlık	... hayata

Yarım ve tam kafiyelerin daha çok görüldüğü, kafiyesizliğin ise redif gibi görünen seslerle gizlendiği şiirlerin bu açıdan pek başarılı olduğu söylenemez. Bunda, Türk şiirini hiç tanımamanın rolünün olduğu da bir gerçektir. Ancak, daha önce de dediğimiz gibi Mr. Maljian bu şiirleriyle anlamı öne çıkarmış, şekli geri plânda bırakmıştı. Her şeye rağmen onun şiirlerini kendi sesinden dinlediğiniz zaman, yukarıda sıralanan bazı eksiklerin, az da olsa giderildiğini, onun tek dinleyicisi olarak belirtmek isteriz.

V. Maljian'ın Şiirlerinin Çeşitli Özellikleri

Mr. Maljian yukarıda da belirttiğimiz üzere, Türkçeyi konuşabilmekte, ancak yazamamaktadır. Bunun sonucu olarak bazı dil problemleri ortaya çıkacaktır. Bunlar söyleyişle ilgili olduğu gibi cümle kuruluşlarıyla da ilgilidir; bazılarını aşağıda ayrı bir bölüm hâlinde eğileceğiz. Bunların vazgeçilmez bir sonucu olarak da onun şiirine yansımış bazı özellikler olacaktır. Atasözleri ve deyimleri; benzetmeleri, telmihleri ve başka konuları bu arada sayabiliriz. Dilimizi Amerika'da yaşatmaya çalışan bir eski vatandaşımızın çocuğunun dilinde tespit edilen özellikleri şöyle gösterebiliriz.

A. Atasözleri: Bu sözlerin bölge ağızlarında değişikliğe uğradığını hepimiz bilmekteyiz. Bu sözlerin bir de Mr. Maljian gibi bir insanın dilinde daha da değişeceği unutulmamalıdır. İşte onun mısralarına yerleştirilmiş bazı atasözlerimiz:

1. Akıl yaşta değil baştadır (157)
Akıl yaşta mı deller yoksa başın içinde (15/1/3)
2. Düşenin dostu olmaz (hele bir düş de gör) (827)
Düşenin her zaman dosdu bulunmaz (9/3/3)

3. Kırkından sonra saza başlayan kıyamette çalar (1411)

Kırkından sonra saz çalanın teli bozuk çalgıya (11/1/3)

(Bunlar ve daha sonra gelecek olan Türkiye Türkçesindeki örnekler Ömer Asım Aksoy'un üç ciltlik eserinden alınmıştır. Maljian'ın mısralarındaki sayılar ise, sırasıyla şiir, dörtlük ve mısra sayılarına işaret etmektedir.)

B. Deyimler: Bu sözler, atasözlerine göre daha çok yer almaktadır. Hatta bazıları birden fazla görülmektedir. Bunların kısa olmaları, belki de mısra yerleştirmelerini kolaylaştıracağından fazlaca görülmemektedir.

1. Bahtı bağlı olmak (2909)

Sövlə aşık sen bana neden bahtım bağlanmış (22/1/1)

2. Beterin beteri (3139)

Beterin beteri var gören göziin aldanmaz (23/2/4)

3. Bulunmaz Bursa (Hint) kumaşı mı? (3410)

Bulunmaz Bursa kumaşı gibi (7/2/1)

Bursa kumaşı nasipler olsun (13/2/4)

4. El kiri (4332)

El kiridir o para çok düşme sen peşine (18/2/2)

5. Faka basmak (4473)

Kınamazsın sen beni gine faka düşerim (11/3/4)

Ben düşmüşüm bir faka çıkmak yoktur kabili (22/1/4)

6. İyi gün dostu (5522)

Eyi gün dostları tükenmez olur (9/4/1)

Eyi gün dostların nerededir aceba (30/2/3)

C. Benzetmeler: Şair, benzetmeye şiirlerinde sıkça yer vermiştir. Hatta bazı şiirleri âdeta bir benzetmeler yumağı gibidir. Benzetmelerinin tamamına yakını hayvanlar, özellikle kuşlar ve bitkilerle ilgilidir.

1. Kuşla ilgili benzetmeler:

- a. Vakıt geçer kuş gibi her birini bulursun (17/2/2)
- b. Yarım asır kuş gibi geçmiş güntüz gicede (20/2/2)
- c. Tatlı günler uçar gider kuş gibi (30/1/1)
- ç. Vakıt geçer kuş gibi sen kalırsın yalnız (5/3/1)
- d. Yaralı bir kuş gibi sancıların içinde (8/1/1)
- e. Yaralı kuş gibi sızılar bu kalbim (9/1/1)
- f. Yaralı bir kuş gibi boynu bükük bakarım (11/3/2)
- g. Benim gimi olan o kimseler
Kanadı kırılmış bir kuşa benzer (10/1/1-2)
- ğ. Sevdalı kuş gibi yolunu beklerim (10/3/3)
- h. Aradım seneler şaşkın kuş gibi (7/2/3)

2. Yılanla ilgili benzetme:

- a. Yılan gibi gözlerin açık olsun her zaman (5/3/3)

3. Tilki ile ilgili benzetme:

- a. Dilki gibi uyamak olmalısın sen yaman (5/2/4)

4. Huylu at ile ilgili benzetme:

- a. Huylu at gimi benden kaçmazsın (10/4/4)

5. Tomurcuk gülle ilgili benzetmeler:

- a. Domurcuk gül gibi bakıyorsun sen bana (12/1/1)
- b. Kırmızı bir gül domurcuk gibi (7/2/2)

6. Çamla ilgili benzetme:

- a. Kurumuş çam gimi körgesiz ağaçlar (7/3/3)

7. Dut ile ilgili benzetme:

- a. Kapuşullar tut gibi üzerine gülerek (27/1/3)

8. Kurumuş dalla ilgili benzetme:

- a. Kaldım yalnız kurumuş dal gibi (7/2/4)

9. Basmalı çiçekle ilgili benzetme:

- a. Basmalı çiçek gimi geydiğin fistana (12/1/3)

10. Sakızla ilgili benzetme:

- a. Sakız gibi yapışıp dutduğunu bırakma (5/3/3)

11. Mumla ilgili benzetme:

- a. Oturma sen masaya tek yalnız mum gibi (18/3/1)

Ç. Farklı Yapıdaki Mısralar: Mısra yapısının kurallı cümle farklı yapıda olduğu hepimizce bilinmektedir. Şairin mısralarında görülen farklılıklar ise onların birer mısra olmalarından kaynaklanmamaktadır. Bunların sebebi, şairin Türk dilini kullanmada zorlanmasıdır. Örneklerin incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, bu mısralarda şiire değil de Türkçeye hâkimiyetin zayıf olduğu görülecektir.

Ateşler yakıyor o bakan gözler (10/4/2)

Beni seven heç yokdur sen diyerek ağlama (19/2/1)

Bir düşgün sen görürsen selam ilen karşıla (20/1/1/

Daha eyi olmaz mı sen paranı harcasan (27/4/1)

Gönendin mi acaba yoksa kaldın köşede (4/1/3)

Helal olsun bu dünya sevdaliya ben derim (15/3/1)

Mağrum bu kalan kalbim sızılar (10/2/1)

Mutlu ben derim aşık olana (6/4/1)

Mutlu seni yakından bilene (6/1/4)

Mükafat sen bulaman o gövdeki Halik'dan (18/1/3)

Senden başka kimseler olmaz benim hayatta (3/3/3)

Sevilmekte ikimiz gelir bir gün yakında (3/3/4)

Ümitsüz sen kalırsan ziyaret et mezara (21/4/1)

Zar atmaya o benzer bilmezsin sen ne gelir (30/1/3)

Mr. Maljian ilk mektubunda şiirleri için, “Bana göre şiirlerim biraz felsefidir.” diyordu. Doğrudur. Yaşı 65’e gelmiş bir insanın mısralarında biraz da olsa felsefenin yer alması son derece tabiidir. Maljian gibi farklı coğrafyalarda yaşamış olan, şiirle uğraşması ailesi tarafından bile yadırganan insanın şiirleri ister istemez, onun deyişiyile ‘biraz’ da olsa felsefi olmalıdır.

Onda dikkatimizi çeken bir nokta da yardımseverlik duygusudur. Bunda, ya vaktiyle hiçbir kimseden yardım gör(c)memesinin veya başkalarını da kendisi gibi yardımsever olmaya çağırmasının izleri aranabilir. O, âdeta mısralarında, başkalarına tavsiyede bulunurken kendisini de uyarmaktadır.

Geç kalmadan sen düşün yardım etmek düşgüne (18/2/1)

Yardım etmek borcundur kaldıkça sen hayatda (19/3/2)

Bir düşgün sen görürsen selam ilen karşıla

Dur yanında kendinin kısa vakit bağışla (20/1/1-2)

Şairde dikkati çeken bir duygu da ölüm ve ötesidir. Mısralarında sık sık “ölüm” ve “mezar” kelimeleri yer almaktadır. Bazen de bunların yerini benzetmeler yoluyla başka ifadelerin aldığı görülür.

“Sen gelmeden çokları yıraklanmış getmişler” (19/1/1)

“Ben de bir gün giderim yolcu gibi dünyadan” (17/1/1)

Onun şiirini bu açılardan anlayabilmek için birkaç örneğin okunması gerekecektir. Biz, yazımızın sonunda şiirlerinin tamamını vererek anlaşılmasını kolaylaştıracaktır.

VI. Dili: Mr. Maljian dilimizi; belki hiçbir Türkçe uzun uzun konuşmamasından veya Türkçeyi belli bir aksan ile konuşan anne ve babasından öğrenmiş olmasından ancak, farklı bir vurgu ve telâffuz ile kullanmaktadır, bunu da yadırganıyoruz.

Onun dil özelliklerini kısaca şöyle gösterebiliriz:

a. Ünlü Değişmeleri

zaman-zeman

ayna-ayne

mucizat-mucizat

kavuşmak-kavuşmak

liste-lista

duman-düman

fırtına-furtuna

ispat-ıspat

pişman-püşman

perişan-perişan

b. Ünsüz Değişmeleri

nemnak-lemnak

geçmek-geşmek

mahrum-mağrum

gök-göv

mukabil-mugabil

gölge-körge

taş-daş

diken-tiken

tilki-dilki

söyle-sövla

c. Ses Türemesi

ile-ilen

fırsat-fırsant

azmak-azılmak

değişmek-değişilmek

ıraklanmak-yıraklanmak

ç. Ses Düşmesi

yüce-üce
gündüz-günüz
lezzet-lezet
rüşvet-rüşve
keyf-kef

d. Göçüşme (Seslerin Yer Değiştirmesi)

tecrübekar-tercübaker
rüya-ürya

e. Uzun Ünlülerin Söylenişi

Mr. Maljian, dilimize giren uzun *a* ünlülerinin tamamını kısa olarak söylemektedir. *Âdem, âşık, çare, hâl, lâyük, zalim, kâbilse* kelimelerindeki bütün *a* ünlüleri kısa telâffuz edilmiştir.

f. Bölge Kelimeleri

O, anne ve babasından öğrendiği, onların doğup büyüdüğü yerlerde kullanılan, bir kısmı bugün pek kullanılmayan bazı kelimelere de şiirinde yer vermektedir.

babiç, fıstan, kısmuk, zibil, himsiz, vb.

g. Bazı Hususlar

Mr. Maljian, şiirlerini teyp bandına değişik zamanlarda okuduğu için, bazı kelimelerin birden fazla şekli ile karşılaşırız: *gibi-gimi, gece-gice, zaman-zeman, ihtiyarlık-ıhtıyarlık, vb.*

Mr. Maljian'ın kendi sesiyle doldurduğu kaseti şu iki cümle ile başlamakta ve şiirleriyle devam etmektedir.

“Şair Francois Maljian'dan şiirler dinleyeceksiniz. Tabî bu şiirler yazılmış kendimin tarafından. Sizlere şahsen kendim sunuyorum.”

– 1 –

Beklediđim seneler geçiyor kuş gibi
Bırakıyor eserler lemnak yaş gibi
Eger buysa hayatımın tertibi
Fanidir yine olsam ben paşa gibi

Gülüm olsan vay benim solmazsın sen hayatta
Sevilerek kalbimde tac olursun başımda
Ah ne deyim ben sana düşmüşüm ben peşine
Beklediđim seneler kaçıyor sensiz yine

Gözleriyin ateşi yakdı beni her zaman
Ah olsam ben yalnız seni seven kahraman
Yaralı bir kuş gibi sızıltılar içinde
Daha ben vazgeçmedim seni görüp sevmeye

Vay derim ben sevdiğin eğer sana gelmezse
Perüşan olmuşsun deyu kimse sana demezse
Yarsız kalan ademin bulunmaz heç neşesi
Hasta gibi yollarda geçer günüz gecesi

– 2 –

Üryamın içinde gördüm ben seni
Sana sarıldım ben sahi gibi
O vakit uyanıp buldum kendimi
Aldanmış gördüm ben ağlayan kalbimi

Üryalar içinde kimler bulunur
Hayatın en güzel vakdı olunur
Sevdiğin kimseler gelir yanına
Aşık olursun parlayan bahtına

Ürya gimi geçer hayatın bütün
Zavallı olursun o gelen bir gün
Yalançı bu dünya kimseye kalmaz
Geçen ürya sahi heç olmaz.

– 3 –

Şirin tatlı bakışına vuruldum her zaman
Sana benzer kimse yoktur, sözlerimde yok yalan
Sevdalılar geçiyor aşık olup bakmadan
Boynuları bükülmüş sana layık olmadan

Söyle bana güzelim bahtını kim bağlamış
Yetişmiş bir meyva gibi kopardan hiç olmamış
Bir gün sen de düşersin üce daldan aşağı
Seni dutan kim olsa basar kendibağırına

Kimdir acep kahraman bekleyorsun yolunu
Kadehimden içersen o hayatın suyunu
Senden başka kimseler olmaz benim hayatta
Sevmekte ikimiz gelir bir gün yakında

– 4 –

Yolcu gibi geçersin bu dünyanın içinden
Ürya gibi hayatın körgesinden düşmeden
Gönendin mi aceba yoksa kaldın köşede
Yalnız o karanlık kaybolmuş gicede

Fırsant gelir kaçırma püşman olur ağlarsın
Sevdiğin o kimseyi bağırına sen basarsın
Vakitleri geçirme dünya boştur insana
Tatlı günler bulursan neşe ver hayatına

*Bu dünyanın zevki yok ümüdünü bağlama
Bırakıp sen gidersen sözlerime ağlama
Sevenlerin unudur ulaşırsın yoluna
Dönüş yoktur köprüden bir çare bul halına*

*Babicını geyenler hiç kimseler olmasın
Senden başka eskiden bu dünyada olmasın
Yazık derim ben sana bu hayata kıymasan
Biter geçer gidersen sevdiğini kapmasan*

- 5 -

*Kimse direk kalmamış bu dünyanın içinde
Vakitleri geçmeden yolcu olmuş gicede
Aklına ben acırım bağlanırsan hayata
Hayal ilen geçirip geç kalırsan vakıda*

*Nasibini beklersen kaybedersin fırsandı
Başkaları kaparak kaçırsın o bahtı
Yılan gibi gözlerin açık olsun her zaman
Dilki gibi uyanık olmalısın sen yaman*

*Vakit geçer kuş gibi sen kalırsın yalnız
Püşman olmak yaramaz emeklerin faydasız
Sakız gibi yapışıp dutduğunu bırakma
Kucaklayıp öperek sar kendini bağrına*

- 6 -

*Olmuşam aşık o gülen yüzüne
Kalbimi yakan o yeşil gözine
Doyulmaz o senin tatlı diline
Mutlu seni yakından bilene*

*Dağlar ve daşlar gendini dutamaz
Senden başka kimseler olamaz
Yüz seneler geçse beklerim seni
Bulduğum gimi olurum ben deli*

*Sevdasız hayatın neşesi olmaz
Ağlayan kalbin ilacı bulunmaz
Sevdiğin o gülü koparıp dutarak
Sıkarsın kendini bağına basarak*

*Mutlu ben derim aşık olana
Arayıp sevdiğini çabuk bulana
Sabahı bekleyen ümitsüz kalır
Bu dünya kendinin üzerine yıkılır*

- 7 -

*Zavallı hayatın kendime bakarak
Uçtu kuş gimi bağırimi yakarak
Ümitsüz karanlık günler geçiyor
Geçen seneler canımı sıkıyor*

*Bulunmaz Bursa kumaşı gibi
Kırmızı bir gül domurcuk gibi
Aradım seneler şaşkın kuş gibi
Kaldım yalnız kurumuş dal gibi*

*Irmaktan geçen bulanık sular
Lezeti olmayan datsız meyvalar
Kurumuş çam gimi körgesiz ağaçlar
Kendim gimi perüshan yarsız kalanlar*

Sizlere vasiyet olsun sözlerim
Bulduğun kimseyi kaçırma derim
Acırım ben sana perüšan olursan
Öpdüğün güzeli gevşek dutarsan.

– 8 –

Yaralı bir kuş gibi sancıların içinde
Ben kalmışım yalnız saklanarak köşede
Kimse bilmez içimi beni gören mutlu der
Geçmiş oldu o günler bana kaldı yadiger

Bir gün olur mu deyu beklemeden yoruldum
Geçti ömür seneler sevdiğimi unuttum
Sen de benden kaçarak başkasına dutuldun
Tatlı bakan gözlerine her zaman ben vuruldum

Zordur olmak yalnız Halik bilir fargını
Geçirdiğim o günleri ben bilirim dadını
Get ara bul birini severek koy kalbine
Kollarına sararak datlı gün ver gendine

– 9 –

Yaralı kuş gibi sızılar bu kalbim
Yaşadığım dünyada bir gün görmedim
Aşık gimi sevdalı kendimi yakıyor
Geçen insanlar halıma acıyor

Felek dediyin kimine güler
Başka birinin üstüne biner
Zeman dediğin nasibe benzer
Adam aramaya çarşılar gezer

*İçimi benim kimseler bilmez
Bilen olsa umur heç etmez
Düşenin her zaman dosdu bulunmaz
Lokman Hekim gelse yaram sağılmaz*

*Eyi gün dostları tükenmez olur
Aramaya gerek yok her zaman bulunur
Ne vakit cebinde tükenir paralar
Seven dostların yanından kaçallar.*

– 10 –

*Benim gimi olan o kimseler
Kanadı kırılmış bir kuşa benzer
Uçmak kabilsiz ve çıkmak gövlere
Kavişmak sevdiğim gülen yüzlere*

*Mağrum bu kalan kalbim sızılar
Ceyran gimi bakıp kendinden kaçallar
Yok mu aceba bir gül bahçede
Ümitsüz kalmışım ateşler içinde*

*Aşık olmuşum sana ben güzelim
Gice ve günüz peşine düşerim
Sevdalı kuş gibi yolunu beklerim
Benim olursun deyi ümüt ederim*

*Var mı aceba sevdiğin kimseler
Ateşler yakıyor o bakan gözler
Eger bir gün sen benim olursan
Huylu at gimi benden kaçmazsan*

– 11 –

Aşık bana söyle tekrar derdin vardır galiba
Kör guyuya düşmüşsün çare yokdur heç sana
Kırktan sonra saz çalanın teli bozuk çalgıya
Ben bakarak acıyorum şu perüşan halına

O güzele bak deyenin göynü yok mu arkadaş
Bakan göze faydası var söyle bana hey arkadaş
Gönül dersin heç gocamaz senin ile birlikte
Yaşar gider biraber ateş gibi içinde

Zevk yoktur bu dünyada bana derler dostlarım
Yaralı bir kuş gibi boynu bükük bakarım
Çare yokdur kendime böyle gider dertlerim
Kınamazsın sen beni gine faka düşerim

Senden başka kimse yok yangın olan kalbimde
Ümütlerim kaybolmuş ah derdime bir çare
Eger benden kaçır isen heç gelmeyip yanıma
Küserim ben kaderime vah diyerek halıma

– 12 –

Domurcuk gül gibi bakıyorsun sen bana
Yeşillik bahçesinde vurulmuşum ben sana
Basmalı çiçek gimi geydiğin fistana
Aşık olmuşum vah olsun halıma

Sana vurulan kimseler listada çok olur
Hocadan başlayan keşiş bile bulunur
Bakan gözlerine belleri kırılır
Şu benim kalbimde ateşler kavrılır

Sevdalı olursan ateşe düşersin
Hayatın lezzetini o zaman alırsın
Her vakit oturup bir sigara yakarsın
Tellenen tütünden derdini anlarsın

Boş ver derdine çaresi bulunmaz
Aslan südü içsen ateşin sövünmez
Lokman Hakim gelse yaraların sağılmaz
Budur hayatın heç bir vakit dutulmaz

– 13 –

Daha sevmedin mi hayatta kimseyi
Koparıver o güzelim nargizi
Solacak bir gün senin ile beraber
Hayatın olacak dil yakan o büber

Açılan şişeler kadehler doldursun
Dümanlı kafalar başından vurulsun
Yanan ateşlerin kendini unutsun
Bursa Kumaşı nasipler olsun

Dertsiz insanlar yoktur dünyada
Sen halına bakarak bulursun bir fayda
Tikenli o gülü koparıp deyerek
Bağrına basarsın öpüp severek

– 14 –

Nedir sıırı aceba düşünmeden yoruldum
Gençlik getti durmadan hayatı ben unuttum
Faydası yok geçmişin heç bir zaman o gelmez
Bana zalım bu dünya istediğimi heç vermez

Sevdiđini bekleme dűş peşine durmadan
Vakitlerin geçiyor vazgeçme sen almadan
Kulak verme sözlere huylu attır okşala
Sevmek onu çok zordur heç bir dövűş arama

Kadeh gimi kırılır nazik dut sen o camı
Sevmek üçün her zaman kendine ol sen tatlı
Güller ilen karşıla yüzlerini öpmeden
Doymazsın sen kendini gice günüz sevmeden

– 15 –

Sevmesen sen birini tercübaker olaman
Deđirmende ağarmış boz saça sen uyaman
Akıl yaşta mı deller yoksa başın içinde
Günüz olan ışıkta ya karanlık gecede

Sevdalının bakışı kögelidir her zaman
Teline sen tokenma derdinden heç anlaman
Yaşadığı dünyadan uzaklanmış biçare
Yaralıdır yüreği bulamamış bir çare

Halal olsun bu dünya sevdalıya ben derim
Kıskanarak kendini ben yoluma giderim
Kimse bilmez derdini o Halik'den başgası
Sövünmez o ateş gibi yanar onun acısı

Sevdalıdır diyerek sen gülersin kendine
Çok aklına acırım ben kendimin yerine
Ne bilirsin hey akmak boş günleri geçiren
Bu dünyadan gidersin heç bir şeyi bilmeden

– 16 –

Her güzelin kokusu derisinin içinde
Kokulayıp anlarsan uykun kaçır gecede
O kokulu çiçeklere baktıkça sen bilirsin
Bağlanmış gözler ilen sevdiğini bulursun

Yavrusunu arayan kokusundan tez bulur
Sevincinden o ceylan hoplamadan yorulur
Sırdır dünya kardeşim bellemeden gidersin
O buğlanan deriyi kucaklayıp öpersin

Ah çaresi olsa da derisine kavuşmak
Terleyen o vücutün arzuları yapışmak
Nasip yoktur arkadaş kımıldamak gerekir
Hayatına bağlamak senin için sevgidir.

– 17 –

Ben de bir gün gederim yolcu gibi dünyadan
Gün görmedim heç zaman yaşadığım hayatdan
Pek zavallı olmadan bulmadım ben birini
Çarhıfelek uymadı bir faydasız taş gibi

Bekleme sen yolunu benim gibi olursun
Vakit geçer kuş gibi heç birini bulursun
Koparıver meyvayı nasibini bekleme
Sevdiğini kap çabuk gerisini düşünme

Gelip geçen dünyadır kefli olsun günlerin
Başka heç bir çare yok budur senin kaderin
Düş peşine gün gece tatlı diller dökerek
Derisini kokula gözlerini severek

Umur etme gidersen bundan sora yoluna
Gönererek kavuşdun tatlı petek balına
Nurlar ilen yatarsın kodukları kabıra
Mutlu derim ben sana boş vermişin hayata

– 18 –

Zengin olmak faydasız kıymetini bilmesen
Bu dünyada düşgüne eger yardım etmesen
Mükafat sen bulaman o gövdeki Halik'den
Eger bir gün gidersen kurtulmak yok ateşden

Geç kalmadan sen düşün yardım etmek düşgüne
El kiridir o para çok düşme sen peşine
Sen de bir gün solarsın paran ile birlikte
Püşman olup ağlarsın uykusuz gicelerde

Oturma sen masaya tek yalınız mum gibi
Senin için o yemek zehir olur taş gibi
Get ara bul birini senin ile birlikte
Halik sana af etsin günahını gövlerde

İncitme sen kimseyi yaşadığın dünyada
Her insanın hakkıdır bir gün görmek hayatda
Kalmaz sana ve bana yolcu gibi gideriz
Vay gelmiş o halına eğer olursan.....

– 19 –

Sen gelmeden çokları yıraklanmış getmişler
Kavişmadan sevgiye kayb olarak yitmişler
Zalim dünyada heç vermez istediğin o tahtı
Kapmalısın sen çabuk kaçırmadan o bahtı

Beni seven heç yokdur sen diyerek ağlama
Bulursun sen birini ulaşmadan akşama
Heç bir vakit arama senden üstün kimseyi
Kayb edersin her zaman tatlı şirin neşeyi

Heç kimseler olmasın ümitsüz bu dünyada
Yardım etmek borcundur kaldıkça sen hayatda
Ver elini düşgüne koy gendini yoluna
Eger gendi bilmese Halik çıkar karşına

– 20 –

Bir düşgün sen görürsen selam ilen karşıla
Dur yanında kendinin kısa vakit bağışla
Bir gün gelir ve geçer ulaşırsan kendine
Sızılırsın sen camdan sana bakıp geçene

Bak tasvire sen cahal olduğun o günlerde
Yarım asır kuş gibi geçmiş günüz gicede
Acıdır sözlerim kabul etmek pek zordur
Dünyadır bu kardeşim sizler gibi pek çokdur

Uzun ömrü olanın eziyeti çok olur
Yokdur başka bir hayat vücut düşer yorulur
Görünen o köprüye sen kaçarak tez gitme
Senin için karanlık o çukura sen düşme

Tatlı olur dünyamız yardım edip anlarsan
Severek o konşunu kardaş gibi yaşarsan
Ah gelir mi aceba eyi günler zamanı
Ümüt eder yaşarım bekleyerek o bahtı

– 21 –

Hiç bir vakit aceba gittin mi sen mezara
Mapus olmuş insanlar o daşların altında
Bırakarak gitmişler yaşadığın dünyadan
Heç bir dönüş bulmadan sövünen o hayatdan

Ah ne deyim ben sana ziyeret var onlara
Sevenleri unutmuş gapılarak paraya
Bilmezsin sen aceba bu dünyanın malıdır
Bırakarak gidersen sen yalnız yazgıdır

Günahına mugabil hayatını vermişler
Toprakların altında ezilerek yitmişler
Her birisi bir aziz olmuşlar o gövlerde
Mücüzat bir merkezidir yalan yok sözlerimde

Ümitsüz sen kalırsan ziyeret et mezara
Yardım istersen candan yalvararak onlara
Yaşadığın bu hayat mutlu olur tüm sana
Sözlerimde yalan yok inanırsın sen bana

– 22 –

Söyle aşık sen bana neden bahtım bağlanmış
Bu ümitsüz dünyada yaralarım azılmış
Felek midir aceba yoksa yazgım kaderim
Ben düşmüşüm bir faka çıkmak yoktur kabili

Sen nasip(!) bir kahraman bırak beni yoluma
Bahtını ben istemem belam düşsün başına
Bu dünyanın zerfini engel olma sen bana
Yaşamakta hakkım var çaba düşmesin sana

*Tatlı aşık sen benim ver sesini kendime
Eski kırık sazının söyleyerek teline
Dünya boştur kardeşim üzülme sen halına
Geçer günler acılı bulaşmadan bakdına*

*Kabarmış o gözlerin beklemeden kızardı
Ömür geçti yoruldu ihdiyarlık başladı
Zalım felek gülererek arzusuna ulaştı
Ben yolumdan giderek mağrum kalbim ağladı*

– 23 –

*Furtunalar içinde ben yolumu kaybetdim
Dere depe daşlıklar günlerimi geçirdim
Keflerimin tertibi ceza gibi yaşamak
Hayal gimi bekleyip ben halıma aldanmak*

*Sen oturmuş halına derd ederek ağlarsın
Senin gimi başka yok zannederek yaşarsın
Yanılıyorsun kardeşim etrafına bak biraz
Beterin beteri var gören gözün aldanmaz*

*Eziyat bir dünyasıdır bizler için yapılmış
Kaçan vücut yorulmuş işlemeden aşınmış
Ne faydası var sana acep kalan babucun
Bahçedeki bulunan meyva veren turuncun*

*Sızıltılar içinde benim gimi gidersin
Çürük tahta köprüden dönmeden sen geçersin
Karanlık kör kuyuya yalnız sen enersin
Vakit gelir ve geçer toprak olur bitersin*

– 24 –

Yaşa sen bu ömürü düşünmeden geçmiş
Giden sana heç gelmez bulamazsın yitmiş
Günün budur şimdilik saatının neşesi
Sözüm sana olmasın kulağına su sesi

Uyan derin uykudan geç kalmadan vakıda
Bir gün gelir uyursun o toprağın altında
Heç kimsenin umuru unutulur tez seni
Başka bir kimseler dutar senin yerini

Faydası yok heç sana oturup dert edersen
Kalan ömrün kıymetli peşine sen düşmesen
Boştur zalım bu dünya geçen olmuş bizlere
Hayatı göneniver kulak verme sözlere

Senin gimi çokları unutulmuş gitmişler
İsimleri kaybolmuş mezarlarda yitmişler
Ne faydası var sana seni candan sevenin
Bu dünyadan gedersen biter senin dertlerin

– 25 –

Gözleriyin aynesinden tasvirimi ben gördüm
Acıyarak kendime bu halıma ben düşdüm
Çok düşünme sen benim bu perüshan halıma
Denişilir insanlar gençlik kalmaz heç sana

Yetişen meyva gibi o daldan sen düşersin
Yardım eden yoluna baston ile gidersin
Çok yazık ki bilmedin kıymetini gençlikte
Taştan taşa çalarak vücütünü yerlerde

İkdiyarlık sevilmez nankör olan dünyaya
Unudullar yardımı etmiş idin onlara
Yüktür senin vücütün zordur sana taşımak
Sevenlerin nerede işleridir saklanmak

Bir gün olur kendiler senin gibi sahipsiz
Günahını çekeller cezaları faydasız
Senin için günlerin eyli olur ve geçer
Cennete girmek için Halik seni tez seçer

– 26 –

Alim olmak faydasız senin gibi giderek
Işık veren mum gibi ziyaları bitecek
Hiç kimsenin elinde yokdur ömür çaresi
Gidersin sen vakitsiz olsun günüz gecesi

Uykun senin acılı olursan sen ikdiyar
Umur etme hayatda yaşamaya hakkın var
Kimse bilmez yazgını o Halik'den başgası
Senin için ben derim insanların paşası

Heç bir zaman aceba ağlayana ulaştın
Bağrına sen basarak dertlerime kavuşdun
Göz yaşını silerek ateşinden kurtardın
Mutlu derim ben sana bu dünyayı anladın

Kimdi acep sebebi o düşününün olması
Heç bir şeyi yok onun ne pulu ne parası
Yoktur ona bir kürsü ne yeyecek masası
Yardım eger eder isen fayda olur duvası

– 27 –

Yalnız sen gidersin sevdiğim bu dünyadan
Burakarak her şeyi ve sevdiğin paradan
Kapuşullar tut gibi üzerine gülerek
Bu kadar mı bırakmış kısmık adem diyerek

Buz olan o vücütün dinler acı sözleri
Bitmiş olan kudretin cana gelmez o geri
Layık görmezler sana ucuz olan paranı
Atallar kör guyuya unudarak o daşı

Kalırsın sen yalnız toprakların altında
Hatir yok mu aceba bıraktığın parada
Harcayarak su gibi tüm canına süverek
Kuru çulda kalıllar paraları biterek

Daha eyi olmaz mı sen paranı harcamak
Yalançı bu dünyanın hayatını yaşamak
Sen getmeden köprüye çarpana et babucu
Atılacak zibile delik olsun her ucu

– 28 –

Senin tekin bulunmaz bu dünyada hey kurban
Her insan bir gül gibi tatlı yüzü her zeman
O gövlerin sahabı sevmiş bizi pek candan
Günahları af eden yeri gövü yaradan

Allah dersen perüşan olmazsın sen hayatda
Ulaşır yardımına ummadığın vakıtta
Unutma sen kendini pederindir gövlerde
Bizler için mükafat yaşamak körgesinde

Ver elini kendine gece gündüz her zaman
Yokdur başka birisi yardımına ulaşan
Ondan büyük kimse yok bu dünyayı yaradan
Mübarek olursun sen eyi yolda yaşarsan

Sevmek için sen onu yardım etmek borcundur
Her düşgün bir insan da o Allah'ın guludur
Unutma ki cennetin kapusuna gidersen
Sana olan sorgunun cevabını bilmesen

– 29 –

İmanı yok olanın vicdanı tüm kurumuş
İnsanlıkdan dışarı Allah'ını unutmuş
Acıdır hayatı dadı duzu olmayan
Körgeşiz bir ağaç gibi heç faydası olmadan

Bir gün gelir uyanır geç kalarak vakıda
Yardım ister kendine düşgün olan halına
Tatlı günler kaybolmuş ürya gibi kendine
Makafat yok gövlerde zalım olan ademe

Çarhıfelek dünyası heç bir vakit dutulmaz
Kötü olan insanlar himsiz olur yer dutmaz
Gelir bir gün ve zaman düşer tahtdan aşağı
Cezasını çekerek muhtaç olur onlara

Yumşak olsan sen biraz sevenlerin çok olur
Kefli hayat yaşarsın tatlı sözün dutulur
Düşmanların heç olmaz bu yalançı dünyada
Ömür sana gül olur gece günüz hayatda

– 30 –

Tatlı günler uçar gider kuş gibi
Kalmaz uzun beraber bir samimi dost gibi
Zar atmaya o benzer bilmezsin sen ne gelir
Gün doğmadan nasibin sana neler getirir

Unutma ki ayağın kaypak yerde tez kayar
Namusu yok paranın o yanından tez kaçır
Eyi gün dostların nerededir aceba
Yardıma ulaşır hiç gelmezler yanına

Yaşadığın dünyanın akşamı var karanlık
Padişah olsan bile yokdur sana rahatlık
Ey Allah'ın bir gulu arama sen paşalık
Kefli ömür sen yaşa düşünme hiç düşmanlık

İsbat olan gözlerin bakar acır sızılar
Bu dünyadan gedenin sana ne faydası var
Sıra ilen yolculuk rüşve yokdur bu yolda
Yazgın seni götürür bel bağlama hayata

– 31 –

Mutlu derim ben sana yokdur senin hiç tekin
Bu dünyada bulunmaz tamam senin ekizin
Bilmeyorsun aceba sen yalnız bir tane
Mübarek olan o güzel tatlı nur yüzüne

Halik bizi severek bu dünyada yaratmış
Eyi yolda olana cennetini bırakmış